

Värskas Gümnaasiumi ainekava põhikooli 1. kooliastmele	
Ainevaldkond:	Keel ja kirjandus
Õppeaine:	EESTI KEEL
Klass:	3. klass
Tundide arv õppeaastas:	6 tundi nädalas/ 210 tundi õppeaastas
Rakendumine:	1.09.2012, täiendatud 1.09.2015, täiendatud
Koostamise alus:	põhikooli riiklik õppekava; Värskas Gümnaasiumi põhikooli õppekava
<p>1. Õppeaine kirjeldus</p> <p>3. klassis on eesti keel kirjandusega lõimitud õppeaine, milles taotletakse nii keele- kui ka kirjandusõpetuse eesmärgi. Õpilaste teadmisi ja oskusi kujundatakse kolmes õppevaldkonnas: suuline keelekasutus (kuulamine, kõnelemine), lugemine ja kirjutamine. Suuline keelekasutus hõlmab eneseväljendust argiolukorras ning eakohase suulise teksti mõistmist ja edasiandmist. Lugemise õpetamisel kujundatakse oskust töötada tekstiga eakohaste juhiste alusel. Kirjutamise õpetusega kujundatakse õigekirjaoskust õpitud keelendite piires ja suutlikkust end eesmärgipäraselt kirjalikult väljendada.</p>	
<p>2. Õppe- ja kasvatuse eesmärgid</p> <p>Õpilane:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) mõistab suulisi ja kirjalikke küsimusi ning vastab nendele, kasutades kõnes ja kirjas sobivaid lühivastuseid ning terviklauseid; 2) kasutab kirjutades õigeid tähekuju ja -seoseid ning kirjutab loetava käekirjaga; 3) kirjeldab eesmärgipäraselt eset, olendit ja olukorda; 4) jutustab endast ning oma lähiümbruses toimunust; 5) kuulab mõtestatult eakohast teksti; 6) loeb õpitud teksti selgelt, ladusalt, õigesti ning mõistmisega; 7) loeb eakohast ilu- ja aimekirjandust; 8) kirjutab õpitud keelendite piires õigesti; 9) jutustab ja kirjutab küsimuste, pildi, pildiseeria, märksõnade või kava toel; 10) töötab tekstiga õpetaja juhiste alusel; 11) saab aru lihtsast plaanist, tabelist, diagrammist ja kaardist; 12) hangib otstarbekohast teavet eri allikatest ja kasutab eakohaseid sõnaraamatuid; 13) väärtustab seto kultuuripärandit. 	
<p>3. Õpitulemus</p> <p>SUULINE KEELEKASUTUS</p> <p>Õpilane</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) kuulab mõtestatult eakohast teksti, toimib saadud sõnumi või juhendite järgi; 2) väljendab end suhtlusolukordades selgelt ja arusaadavalt: palub, küsib, selgitab, keeldub, vabandab, tänab; vastab küsimustele, kasutades sobivalt täislauseid ning lühivastuseid; 3) vaatleb sihipäraselt, kirjeldab eesmärgipäraselt nähtut, eset, olendit, olukorda, märkab erinevusi ja sarnasusi; 	

- 4) avaldab arvamust kuuldu, vaadeldu ja loetu kohta;
- 5) annab küsimuste toel arusaadavalt edasi õppeteksti, lugemispala, pildiraamatu, filmi ja teatrietenduse sisu;
- 6) koostab kuuldu/loetu põhjal skeemi/kaardi;
- 7) jutustab loetust ja läbielatud sündmusest;
- 8) jutustab pildiseeria, tugisõnade, märksõnaskeemi ja küsimuste toel;
- 9) mõtleb jutule alguse ja lõpu;
- 10) leiab väljendamiseks lähedase ja vastandtähendusega sõnu;
- 11) esitab luuletust peast;

LUGEMINE

Õpilane

- 1) loeb nii häälega ja kui endamisi ladusalt ja teksti mõistes; mõistab lihtsat plaani, tabelit, diagrammi, kaarti;
- 2) loeb õpitud teksti ette õigesti, selgelt ja sobiva intonatsiooniga;
- 3) töötab tekstiga eakohaste juhiste alusel;
- 4) vastab suulistele ja lühikestele kirjalikele küsimustele loetu kohta;
- 5) eristab kirjalikus tekstis väidet, küsimust, palvet, käsku, keeldu;
- 6) tunneb ära jutustuse, luuletuse, näidendi, muinasjutu, mõistatuse, vanasõna, kirja;
- 7) on lugenud läbi vähemalt neli eesti ja väliskirjaniku teost, kõneleb loetud raamatust;
- 8) oskab nimetada mõnd lastekirjanikku;

KIRJUTAMINE

Õpilane

- 1) kasutab kirjutades õigeid tähekujusid ja -seoseid, kirjutab loetava käekirjaga;
- 2) kirjutab tahvlilt ja õpikust õigesti ära;
- 3) paigutab teksti korrektselt paberile, vormistab vihiku nõuetekohaselt;
- 4) valdab eesti häälikkirja aluseid ja õpitud keelendite õigekirja;
- 5) eristab häälikut ja tähte, täis- ja kaashäälikut, häälikuühendit, silpi, sõna, lauset;
- 6) märgib kirjas häälikuid õigesti;
- 7) eristab lühikesi, pikki ja ülipikki täis- ja suluta kaashäälikuid;
- 8) kirjutab õigesti asesõnu;
- 9) märgib õpitud sõnades õigesti kaashäälikuühendit;
- 10) kirjutab õigesti sulghääliku omandatud oma- ja võõrsõnade algusse;
- 11) märgib kirjas õigesti käänd- ja pöörsõnade õpitud lõppe ja tunnuseid;
- 12) teab peast võortähtedega tähestikku, kasutab lihtsamat sõnastikku ja koostab lihtsaid loendeid tähestik- järjestuses;
- 13) kirjutab suure algustähega lause alguse, inimese- ja loomanimed ning õpitud kohanimed;
- 14) piiritleb lause ja paneb sellele sobiva lõpumärgi;
- 15) kirjutab etteütlemise järgi sisult tuttavat teksti ja kontrollib kirjutatut näidise järgi (30–40 sõna);
- 16) koostab kutse, õnnitluse, teate, e-kirja;
- 17) kirjutab eakohase pikkusega loovtöid (k.a ümberjutustusi) küsimuste, tugisõnade, joonistuse, pildi, pildiseeria, märksõnaskeemi või kava toel.

4. Õppesisu

KUULAMINE

Hääliku pikkuste eristamine, põhirõhk sulghääliku pikkusel. suulise juhendi meelde jätmine ja selle järgi toimimine. Kaaslase ja õpetaja juhtnõrde kuulamine, nende järgi toimimine.

Ettelugemise kuulamine. Kaaslase ettelugemise hindamine ühe aspekti kaupa (õigsus, pausid ja intonatsioon mõtte toetajana). Seto muinasjuttude kuulamine.

Kuuldu ning nähtu kommenteerimine. Fakti ja fantaasia eristamine.

Õpetaja etteloetud ainetekstist oluliste mõistete leidmine ning lihtsa skeemi koostamine.

Kuuldu (muinasjutt, lühijutt lapse elust, proosa-, luule ja ainetekst), nähtu (lavastus, film) sisu ümberjutustamine. Dialoogi jälgimine, hinnangud tegelastele ja nende ütlustele.

KÕNELEMINE

Hääldus- ja intonatsiooniharjutused. Selge häälduse jälgimine teksti esitades. Kõne eri nüansside (tempo, hääletugevuse, intonatsiooni) esiletoomine dramatiseeringus jm esituses.

Sobivate kõnetuste (palumine, küsimine, keeldumine, vabandust palumise, tänamise) valik suhtlemisel.

Suuline selgitus, kõnetus- ja viisakusväljendid, teietamine ja sinatamine. Kõnelemine eri olukordades: vestlus tundmatuga, sh telefonitsi, klassi/kooli esindamine, võistkonda kutsumine, koostegevusest loobumine jms.

Sõnavara arendamine: sõnatähenduse selgitamine ja täpsustamine, aktiivse sõnavara laiendamine, lähedase ja vastandtäheendusega sõna leidmine.

Eri teemadel vestlemine sõnavara rikastamiseks, arutamine paaris ja väikeses rühmas.

Oma arvamuse avaldamine, nõustumine ja mittenõustumine, ühiste seisukohtade otsimine, kaaslase arvamuse küsimine.

Mõtete väljendamine terviklausetena ja sobiva sõnastusega (sõnavalik, mõtte lõpuleviimine).

Küsimuste moodustamine ja esitamine ning neile vastamine.

Jutustamine kuuldu, nähtu, läbielatu, loetu, pildi, pildiseeria ja etteantud teema põhjal; aheljutustamine.

Sündmuste, isiku, looma, eseme jm kirjeldamine tugisõnade, skeemi ning tabeli abil.

Eneseväljendus dramatiseeringus ja rollimängus erisuguste meeleolude väljendamiseks.

Tuttava luuletuse ja dialoogi ilmekas (mõtestatud) esitamine.

Nii enese kui ka teiste tööde tunnustav kommenteerimine õpetaja juhiste alusel.

LUGEMINE

Raamatu/teksti üldine vaatlus: teksti paigutus, sisukord, õppeülesannete esitus. Teksti ülesehitus: pealkiri, teksti osad (lõigud, loo alustus, sisu, lõpetus).

Lugemistehnika arendamine õpetaja juhendite järgi (õige hääldus, ladusus, pausid, intonatsioon, tempo; oma lugemisvea parandamine, kui sellele tähelepanu juhitakse).

Ladus ja automatiseerunud lugemine. Oma ja kaaslase lugemistehnika hindamine õpetaja juhiste alusel.

Oma ja õpetaja käekirjalise teksti lugemise klassitahvlilt ja vihikust.

Jutustava ja kirjeldava teksti ning tarbe- ja teabeteksti (õpilaspäeviku, kutse, õnnitluse, saatekava, tööjuhendi, raamatu sisukorra, sõnastiku, teate, eeskirja, retsepti, õpikuteksti, teatmeteose teksti, ajalehe- ja ajakirja ning muu meediateksti) lugemine.

Üksikute tingmärkide (õppekirjanduse tingmärgid, liiklusmärgid jms), skeemide, kaartide ja tabelite lugemine õppekirjanduses, lasteraamatutes ning lasteajakirjanduses.

Sõna, lause ning teksti sisu mõistmine. Tekstis küsimuse, palve, käsu ja keelu äratundmine. Teksti sisu ennustamine pealkirja, piltide ja üksiksõnade järgi. Setokeelse Tähekese lugemine.

Loetud raamatu autori, kunstniku (illustraatori), tegelaste nimetamine, loetust jutustamine. Loetule emotsionaalse hinnangu andmine (lõbus, tõsine, igav jne).

Huvipakkuva raamatu leidmine kooli või kodukoha raamatukogust täiskasvanu abiga ja iseseisvalt.

TÖÖ TEKSTIGA

Tekstist õpitavate keelendite, sünonüümide, otsese ja ülekantud tähendusega sõnade leidmine.

Õpiku sõnastiku iseseisev kasutamine

Teksti jaotamine osadeks ning tekstiosade pealkirjastamine. Loetava kohta kava, skeemi, kaardi koostamine.

Loetu põhjal teemakohastele küsimustele vastamine.

Loole alguse ja lõpu mõtlemine.

Teksti teema ja peamõtte sõnastamine, tegelaste iseloomustamine.

Jutustavate luuletuste ja proosateksti mõtestatud esitamine.

Riimuvate sõnade leidmine.

Kahekõne lugemine, intonatsiooni ja tempo valik saatelause alusel ning partnereid arvestades. Loetud raamatust jutustamine, loetule emotsionaalse hinnangu andmine ja raamatust lühikokkuvõtte tegemine. Vajaliku raamatu leidmine iseseisvalt.

Tekstiliiikide eristamine: muinasjutt, mõistatus, vanasõna, luuletus, jutustus, näidend, kiri.

KIRJANDUS: folkloorne lastelaul, liisusalm, jutustus, muinasjutt, muistend, luuletus, kahekõne, näidend, sõnamänguline tekst, piltjutt, mõistatus, vanasõna.

KIRJATEHNIKA

Kirjutamise tehnika süvendamine, oma loetava käekirja kujundamine, kirjutamise kiiruse arendamine.

Kirjutamisvilumuse saavutamine (õiged tähekujud ja proportsioonid, loetav käekiri, ühtlane kirjarida, kirjatöö nõuetekohane välimus, töö vormistamine).

Teksti ärakiri tahvlilt ja õpikust.

Kirjutatu kontrollimine õpiku ja sõnastiku järgi. Oma kirjavea parandamine.

Etteütlemise järgi kirjutamine: tahvlile, vihikusse ja õpilaspäevikusse.

Tarbeteksti kirjutamine näidise järgi: kutse, ümbrik.

ÕIGEKIRI

Tähestiku järjekord ja järjestamine.

Täis- ja kaashäälikuühendi õigekiri. Täis- ja suluta kaashääliku pikkuse kordamine, sulghääliku pikkuse eristamine ja õigekiri.

k, p, t s-i ja h kõrval.

i ja j õigekiri (v.a võõrsõnades ja tegijanimedes).

h sõna alguses.

Sulghäälik oma- ja võõrsõnade alguses.

Suur algustäht lause alguses, inimese- ja loomanimedes, tuntumates kohanimedes.

Väike algustäht õppeainete, kuude, nädalapäevade, ilmakaarte nimetustes.

Poolitamise harjutamine.

Liitsõna.

Nimi-, omadus- ja tegusõna. .

Sõnavormide moodustamine küsimuste alusel.

Mitmuse nimetava ning sse-lõpulise sisseütleva, kaasaütleva ja ilmaütleva käände lõpu õigekirjutus.

Olevik ja minevik.

Pöördelõppude õigekirjutus.

Erandliku õigekirjaga ase- ja küsisõnad (ma, sa, ta, me, te, nad, kes, kas, kus).

Väit- (jutustav), küsi- ja hüüdlause.

Lause lõpumärgid.

Koma kasutamine loetelus; et, sest, vaid, kuid, aga, siis, kui puhul; sidesõnad, mis koma ei nõua.

Etteütlemise järgi kirjutamine õpitud keelendite ulatuses (30–40 sõna). Oma kirjavea iseseisev leidmine.

Sõnavara: lähedase ja vastandtäheendusega sõna.

Sõna ja tema vormide õigekirja ning tähenduse omandamine ja täpsustamine.

TEKSTILOOME

Lausete laiendamine ja sidumine tekstiks.

Tarbeteksti (ajaleheartikli, teate, nimekirja jne) kirjapanek.

Ümberjutustuse kirjutamine tugisõnade, skeemi, kaardi või kava toel.

Loovtöö kirjutamine (vabajutt, jutt pildi, pildiseeria, küsimuste, skeemi, kaardi või kava toel, fantaasialugu).

Jutu ülesehitus: alustus, sisu, lõpetus.

Sündmusest ja loomast kirjutamine.

Jutule alguse ja lõpu kirjutamine.

Kirja kirjutamine.

Omakirjutatud teksti üle kaaslasega arutamine.

5. Õppetegevus

Õppetegevust kavandades ja korraldades lähtutakse õppekava alusväärtustest, üldpädevustest, õppeaines seatud eesmärkidest, taotletavatest õpitulemustest ja õppesisust ning toetatakse lõimingut teiste õppeainete ja põhiteemadega.

Õpilastel võimaldatakse õppida üksi ja koos teistega (paaris- ja rühmatööd), et toetada nende kujunemist aktiivseteks ning iseseisvateks õppijateks.

Õppetegevuses arvestatakse õpilaste individuaalseid iseärasusi ning kasutatakse lõimitud õppeülesandeid. Kasutatakse eakohaseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogia õpikeskkondi ning õppematerjale ja -vahendeid. Kasutatakse mitmekesisist õppemetoodikat, sealhulgas aktiivõpet (rollimäng, loovtöö, arutelu, väitlus, omaloomingu esitamine jne).

Laiendatakse traditsioonilist õpikeskkonda (arvutiklass, muuseum, näitus, raamatukogu, ettevõtted, loodus jne) ning rakendatakse õppetegevust toetavaid ja mitmekesistavaid õppevorme (ekskursioonid, kohtumised kirjanikega, loomekonkursid, konkurssideks valmistumine, projektõpe jne).

Arendatakse õpilaste teadmisi, oskusi ja hoiakuid. Koostöös õpetaja ja õpilaste vahel tekitatakse õpilastes huvi raamatute ja lugemise vastu.

Suunatakse õpilasi väärtustama seto kultuuripärandit.

6. Hindamise põhimõtted

Õpitulemusi hinnatakse sõnaliste hinnangute ja numbriliste hinnetega. Hinnatakse õpilase teadmisi ja oskusi suuliste vastuste ning kirjalike tööde alusel, arvestades teadmiste ja oskuste vastavust ainekavas taotletavatele õpitulemustele ning õpilase individuaalseid iseärasusi ja mõtlemise arengut. Aineteadmiste ja -oskuste kõrval antakse kujundavat tagasisidet ka väärtuste ning hoiakute kohta.

Hindamisel lähtutakse vastavatest põhikooli riikliku õppekava üldosa sätetest ja Värska Gümnaasiumi hindamisjuhendist.

I kooliastmes hinnatakse õpilase:

- 1) suulist keelekasutust, s.o kõnelemist ja kuulamist,
- 2) lugemist, s.o lugemistehnikat, teksti mõistmist ja vabalugemist,
- 3) kirjutamist, s.o kirjatehnikat, õigekirja ja kirjalikku tekstiloomet.

7. Füüsiline õppekeskkond, õppekäigud

Kool korraldab keele ja kirjanduse valdkonna ainete õpet klassis, kus saab mööblit ümber paigutada liikumistegevusteks (nt dramatiseeringud, õppemängud) ning rühmatööks.

Õppes on võimalus kasutada internetiühendusega arvuteid ja esitlustehnikat. Õpilastel on võimalus kasutada kooliraamatukogu, kasutatakse eakohast ning individuaalsele eripärale kohandatavat õppevara, kaasa arvatud nüüdisaegseid info- ja kommunikatsioonitehnoloogial põhinevaid õppematerjale ja -vahendeid.

Õpet võib korraldada ka väljaspool kooli ruume (kooliõues , looduses, muuseumides, keskkonnahariduskeskustes, ettevõtetes ja asutustes) ning virtuaalses õppekeskkonnas, tagades turvalisuse ja eesmärgipärasuse .

8. Õppematerjal

1. 3. kl lugemik;
2. töövihik;
- 3.õpetaja koostatud töölehed;
4. internetiallikad, digitaalsed õpikeskkonnad(opiq.ee);
5. helikandjad(DVD, CD), videofilmid;

9. Üldpädevuste kujundamine	10. Lõiming ainevaldkondadega	11. Läbivad teemad
1) kultuuri- ja väärtuspädevus 2) sotsiaalne ja kodanikupädevus 3) enesemääratluspädevus 4) õpipädevus 5) suhtluspädevus 6) matemaatikapädevus 7) ettevõtlikkuspädevus 8) digipädevus	1) sotsiaalsained 2) võõrkeel 3) matemaatika 4) loodusained 5) kunstained 6) tehnoloogia 7) kehaline kasvatus 8) arvutiõpetus	1) elukestev õpe ja karjääri planeerimine 2) keskkond ja jätkusuutlik areng 3) kodanikualgatus ja ettevõtlikkus 4) kultuuriline identiteet 5) teabekeskond 6) tehnoloogia ja innovatsioon 7) tervis ja ohutus 8) väärtused ja kõlblus